

ABA-NOVÁK VILMOS (1894-1941)

Csendélet | Still-life, 1914

Olaj, vászon | Oil on canvas, 63,5x75 cm
Jelezve balra lent | Signed bottom left: Aba-Novák 14

Kezdő ár | Starting price: 6 000 000 Ft / 18 182 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated value: 30 303 – 45 455 EUR

ABA-NOVÁK 21

1. Jávor Pál: Vásárfa, 1910
Magyar Nemzeti Galéria, Budapest

2. Fényes Adolf: Vasárnap délután, 1910-1912 körül
magántulajdon

A Képzőművészeti Főiskolán elterjedt szokás volt, hogy a diákokat Szolnokra küldték nyári gyakorlatra, ahol Fényes Adolf alakrajzot, Szlányi Lajos tájfestést, Zombory Lajos állatfestést tanított. A nyári hónapok során több olyan ifjú művész is megismerkedett a környékkel és a telepen folyó munkával, akik a későbbiekben – néha több évtizedes kihagyás után – visszatértek az alföldi városba. Aba-Novák Vilmos 1913-ban töltött egy nyarat Szolnokon, mielőtt katonai szolgálatot teljesített az első világháborúban.

A szolnoki művésztelep hivatalosan a nagybányai iskola után pár évvel alakult meg, holott már az 1800-as évek közepétől gyakran fordultak meg ott festők. Bihari Sándort és Deák Ébner Lajost vonzotta a Szolnok környéki táj hangulata, a folyópart, a piacozás, a cigánytáborok és az ökrösszekerek, az alapító Fényes Adolf pedig a társadalom peremére kényszerülő alakokat, a napszámosokat és parasztokat festette meg. A századforduló művészeti forradalma, a "neósok" színrelépése azonban a szolnokiakat sem hagyta érintetlenül. Fényes hátat fordított a "szegényember" sorozatának, és jóval dekora-

tívabb, élénk színű falusi csendéleteket festett. Ez az ott tanuló fiatal festőgenerációra is hatással volt: „a szolnoki művésztelep századeleji kolorizmusa és a tízes évektől fokozódó dekorativitása azokra a fiatalokra hatott elsősorban, akik ösztöndíjasként vagy a főiskola nyári művésztelepének növendékeiként kerültek Szolnokra”.¹ Ide tartozott többek közt Aba-Novák Vilmos vagy Jávor Pál.

Aba-Novák kevés csendéletet festett. Az 1920-as évek Árkádia festészetében az aktok és a tájképek dominálnak, később a hétköznapi élet jelenetei érdekelték, római ösztöndíja során is tájképeket és az olaszok mindennapjait örökölte meg, majd hazatérése után a cirkuszok és a vásárok, lacikonyhák világa ragadta meg. De csendéletet szinte elvétele találunk az életműben. A most aukcióra kerülő festmény egyértelműen Fényes Adolf 1910 körüli csendéletciklusának hatásáról tanúskodik. A merész, meghökkenítő képkivágat, valamint az élénk, tüzes színű korszokon megcsillanó reflexek már Aba-Novák érett korszakára emlékeztetnek. Egyéni stílusa, heves temperamentuma és festői nagysága már ezen a korai csendéleten is megmutatkozik.

KELEN ANNA

¹ Németh Lajos (szerk.) Magyar művészet 1890-1919. Budapest, 1981., 285.

